

Sygn. akt VII U 1209/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2017 r. w Warszawie

sprawy D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę socjalną

na skutek odwołania D. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 8 lipca 2016 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje D. S. prawo do renty socjalnej od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia 25 kwietnia 2018 r.

UZASADNIENIE

D. S. w dniu 5 sierpnia 2016 r. złożyła odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w W. od decyzji ww. organu rentowego z dnia 8 lipca 2016 r., znak: (...). Odwołująca zarzuciła przedmiotowej decyzji naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej poprzez błędne przyjęcie, że nie zostały spełnione przesłanki do przyznania renty socjalnej. Ubezpieczona wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych psychiatry i psychologa oraz z zeznań świadka M. K. (k. 2-6 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 sierpnia 2016 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że odwołująca w toku postępowania została skierowana na badanie lekarskie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 6 lipca 2016 r. uznała, że badana nie jest całkowicie niezdolna do pracy. W oparciu o powyższe Oddział wydał zaskarżoną decyzję, zgodnie z którą odmówił ubezpieczonej prawa do renty socjalnej (k. 7 a. s.).

W postanowieniu z dnia 23 września 2016 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów psychiatry oraz psychologa celem ustalenia, czy odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa,

a jeżeli okresowa, to na jaki okres oraz, czy naruszenie sprawności organizmu powstało: przed ukończeniem 18-tego roku życia, w trakcie nauki w szkole wyższej przed ukończeniem 25-tego roku życia, czy w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej (k. 11 a. s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 1 grudnia 2016 r. złożył zastrzeżenia do opinii biegłego sądowego psychologa twierdząc, że podjęcie pracy sprzyja adaptacji społecznej i współcześnie jest zalecane dla poprawy jakości życia osoby. Oddział wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego psychologa (k. 41-42 a. s.).

Sąd w postanowieniu z dnia 29 grudnia 2016 r. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego psychologa innego niż biegły J. K. na okoliczności takie, jak w postanowieniu z dnia 23 września 2016 r. (k. 46 a. s.).

Sąd w postanowieniu z dnia 31 marca 2017 r. dopuścił dowód z opinii łącznej zespołu biegłych sądowych psychologa J. B. i psychiatry M. O., na okoliczności tożsame w stosunku do poprzednich tez dowodowych (k. 78 a. s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 30 czerwca 2017 r. ponownie wniósł zastrzeżenia oraz o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych sądowych psychiatry i psychologa. W ocenie Oddziału podjęcie przez badaną zatrudnienia będzie elementem rehabilitacji zaburzeń psychicznych i stworzy możliwość szerszych kontaktów społecznych wykraczających poza krąg osób uzależnionych (k. 110-111 a. s.).

Sąd na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2017 r. odstąpił od przesłuchania w charakterze świadka M. K. i oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych sądowych z zakresu psychologii i psychiatrii (k. 125 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. S. w dniu 29 maja 2013 r. złożyła wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o przyznanie prawa do renty socjalnej (k. 1 a. r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. po rozpoznaniu wniosku, decyzją z dnia 6 sierpnia 2013 r., znak: (...) przyznał odwołującej prawo do renty socjalnej od dnia 29 maja 2013 r. (k. 15 a. r.).

Następnie ubezpieczona w dniu 15 maja 2014 r. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (k. 17 a. r.).

Na skutek powyższego, organ rentowy decyzją z dnia 1 lipca 2014 r., znak: (...) przyznał odwołującej prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 30 czerwca 2015 r. (k. 24 a. r.).

Ubezpieczona w dniu 27 kwietnia 2015 r. złożyła kolejny wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty socjalnej (k. 26 a. r.).

W oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 8 czerwca 2015 r. uznające odwołującą za całkowicie niezdolną do pracy do dnia 31 maja 2016 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 25 czerwca 2015 r., znak: (...) przeliczył rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2015 r. (k. 34 a. r.).

D. S. w dniu 26 maja 2016 r. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (k. 39 a. r.).

Zgodnie z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 6 czerwca 2016 r. uznano, że odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy (k. 43 a. r.).

W związku ze sprzeciwem ubezpieczonej, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 6 lipca 2016 r. podtrzymała stanowisko wyrażone przez lekarza orzecznika ZUS uznając, że badana nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy (k. 47 a. r.).

W oparciu o powyższe ustalenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 8 lipca 2016 r., znak: (...), zgodnie z którą odmówił odwołującej prawa do renty socjalnej. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy powołał się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS, która uznała, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy (k. 48 a. r.).

Sąd w oparciu o dowód z treści opinii biegłych sądowych Sąd ustalił, że:

- na podstawie analizy dokumentacji medycznej, obserwacji, zebranego wywiadu, a także wyników badania psychologicznego stwierdzono, że u odwołującej występują nasilone zaburzenia emocjonalne, które powodują, iż mimo normy intelektualnej, doświadcza znacznych trudności w prawidłowym funkcjonowaniu społecznym i poznawczym. Choroba ubezpieczonej wystąpiła około 12-tego roku życia w trakcie nauki szkolnej, co powoduje jej znaczne trudności w samodzielnym życiu. Wielokrotnie była hospitalizowana z krótkotrwałą poprawą. Brak jest dowodów, aby stan zdrowia odwołującej się poprawił, o czym zaświadcza dokumentacja medyczna (...) z dnia 17 czerwca 2016 r., zgodnie

z którą „pacjentka obecnie nie jest zdolna do pracy, ale rokuje to w przyszłości. Wymaga farmakoterapii i psychoterapii, a przyznanie renty socjalnej przyczyni się do postępu w terapii, ponieważ pomoże stać się jej bardziej niezależną od rodziny”. W związku z powyższym odwołująca jest nadal całkowicie niezdolna do podjęcia pracy na otwartym rynku, co nie wyklucza podjęcia pracy w warunkach chronionych (k. 26-34 a. s.).

- w stanie psychicznym odwołującej rozpoznano orientację wszechstronną, bez zaburzeń świadomości, kontakt w istotny sposób utrudniony, prezentuje gwałtowne reakcje emocjonalne, w nastroju chwiejnym, drażliwa, bez objawów psychotycznych i bez uchwytnych w badaniu klinicznym zaburzeń funkcji poznawczych. Początek zaburzeń psychicznych u ubezpieczonej wystąpił w trakcie nauki w szkole średniej. D. S. jest nadal po dniu 30 maja 2016 r. całkowicie niezdolna do pracy zawodowej do dnia 13 stycznia 2018 r. Zarówno na podstawie dokumentacji medycznej, jak i przeprowadzonego badania sądowo-psychiatrycznego nie wynika, aby w stanie psychicznym ani w funkcjonowaniu doszło do poprawy. W celu uzyskania istotnej poprawy stanu psychicznego konieczna jest intensyfikacja zarówno leczenia psychiatrycznego, jak i psychoterapii poprzez pobyt w oddziale dziennym lub całodobowym psychiatrycznym ukierunkowanym na terapię zaburzeń osobowości i nerwicowych. Konieczne jest również podjęcie leczenia odwykowego. Brak właściwych oddziaływań może doprowadzić do dalszej inwalidyzacji odwołującej i utrwalenia istniejących już zaburzeń (k. 58-63 a. s.)

- w wyniku leczenia nie uzyskano trwałej poprawy stanu psychicznego odwołującej. Pogorszenie miało miejsce w dniu 23 grudnia 2016 r., kiedy to ubezpieczona miała skłonności do płaczu, myśli rezygnacyjne i samobójcze, stany zastygania, poczucie derealizacji i depersonalizacji, stany euforyczne, pobudzenie, gonitwa i chaos myśli. Ubezpieczona ujawnia objawy zaburzeń emocjonalnych uwarunkowanych osobowościowo, na które nałożyło się uzależnienie od marihuany i benzodiazepin, okresy nawracających się depresji i zaburzeń odżywiania. D. S. aktualnie jest całkowicie niezdolna do pracy, ale dzięki stosowanym oddziaływaniom istnieje prawdopodobieństwo poprawy jej stanu psychicznego w przyszłości. Odwołująca wymaga dalszego specjalistycznego kompleksowego leczenia

z uwzględnieniem leczenia zarówno farmakologicznego, jak i oddziaływań psychoterapeutycznych. Niezdolność do pracy występuje do dnia 25 kwietnia 2018 r., gdzie naruszenie sprawności organizmu powstało przed ukończeniem 18-tego roku życia
(k. 89-98 a. s.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację ubezpieczeniową, dokumentację medyczną zawartą w aktach sądowych i aktach rentowych odwołującej, a także w oparciu o dowód z opinii biegłych sądowych psychologa i psychiatry oraz na podstawie opinii łącznej biegłych sądowych z wyżej wymienionych dziedzin badawczych. Zgromadzony materiał dowodowy w postaci dokumentów oraz jego zgodność

z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła zastrzeżeń, w związku z tym Sąd uznał dokumenty za pełnowartościowy materiał dowodowy. Sąd jako materiał kluczowy dla rozstrzygnięcia sprawy uznał opinie powołanych biegłych sądowych, albowiem dowód ten pozwolił

na dokładne określenie zakresu dysfunkcji jakie występują w stanie zdrowia ubezpieczonej. Uzyskane w ten sposób wiadomości specjalne Sąd uwzględnił w całości, ponieważ opinie biegłych wydane zostały w oparciu o obiektywne wyniki badań D. S.. Wszyscy biegli powołani w niniejszej sprawie uznali badaną za całkowicie niezdolną do pracy. Jednakże Sąd nie wziął pod uwagę wniosków płynących ze wszystkich opinii biegłych sądowych, gdyż różniły się one w zakresie czas-okresu uznania odwołującej za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Sąd uznał za wiarygodne wnioski płynące wprost z opinii biegłej sądowej psychiatry M. L. w zakresie istnienia całkowitej niezdolności

do pracy ubezpieczonej po dniu 30 maja 2016 r. Wszyscy biegli powołani w sprawie wskazywali, że stan zdrowia psychicznego odwołującej nie zmienił się i nie odnotowano trwałej poprawy. W związku z powyższym w ocenie Sądu logicznym było uznanie,

że ubezpieczona jest nadal całkowicie niezdolna do pracy wbrew stanowisku zawartym przez biegłych sądowych psychologa i psychiatrę w opinii łącznej. Skoro stan zdrowia D. S. nie poprawił się, nie uprawnionym było przyjęcie, że jest ona całkowicie niezdolna

do pracy od dnia badania przez biegłych sądowych. Natomiast odnosząc się do daty końcowej całkowitej niezdolności do pracy, należy wskazać, że biegli sądowi z zakresu psychiatrii

i psychologii badali ubezpieczoną jako ostatni w niniejszej sprawie i dysponowali za pomocą również przeprowadzonego wywiadu aktualne informacje dotyczące jej stanu psychicznego. Sąd ustalił, że uznanie badanej za całkowicie niezdolną do pracy na okres roku jest terminem odpowiednim, który jest uzasadniony w obliczu jej kondycji psychicznej istniejącej w dacie przedmiotowego badania. Zdaniem Sądu biegli sądowi przeanalizowali każdy aspekt życia ubezpieczonej, który wpływał bezpośrednio na jej stan zdrowia.

Przy tym Sąd zważył, że wprawdzie organ rentowy na rozprawie w dniu zgłosił zastrzeżenia co do treści opinii sporządzonych przez biegłych z zakresu psychologii

i psychiatrii, to jednak w ocenie Sądu podniesione zarzuty nie były uzasadnione

i nie dawały podstaw do powołania w sprawie innych biegłych w/w specjalności. Zdaniem Sądu, opinie powołanych biegłych dokładnie diagnozują stan zdrowia odwołującej,

a zgłoszone zastrzeżenia przez członka Komisji Lekarskiej ZUS będącego lekarzem o innej specjalności medycznej stanowiły de facto luźną polemikę. Organ rentowy również

nie wykazał w sposób dostateczny, dlaczego opinie wydane przez biegłych sądowych miałyby być wykonane w sposób nieprawidłowy. Oddział wskazywał jedynie, że podjęcie pracy przez ubezpieczoną stworzy jej możliwość pokonania choroby oraz będzie stanowić proces adaptacji społecznej i przyczyni się do poprawy jakości jej życia. Natomiast Sąd stoi na stanowisku, że nie każde zaburzenia psychiczne są na tyle słabe, aby chory mógł bez przeszkód podjąć jakąkolwiek pracę zawodową. Należy mieć na względzie, że ubezpieczona od czasów szkolnych leczy się w poradniach zdrowia psychicznego, a dodatkowo miała przyznane prawo do renty od kilku lat. Wszyscy biegli sądowi podkreślili, że stan zdrowia psychicznego badanej na przestrzeni lat nie uległ poprawie, a więc nie było podstaw do uznania za własnego stanowiska organu rentowego.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie D. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 lipca 2016 r., znak: (...) jest uzasadnione i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 4 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 j. t.) zwanej dalej „ustawą o rencie socjalnej” - renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18-tego roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25-tego roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Renta socjalna okresowa przysługuje przez okres wskazany w decyzji jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej "Zakładem".

W myśl art. 5 ustawy o rencie socjalnej, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje Lekarz orzecznik Zakładu na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 j. t.) zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach”.

Sąd zważył, że w świetle art. 12 ustawy o emeryturach i rentach, niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu.

W rozumieniu art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego. Prawo do świadczenia w postaci renty socjalnej przysługuje zatem w wypadku wypełnienia przesłanek z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, w szczególności u osoby wnioskującej musi istnieć całkowita niezdolność do pracy ustalana w trybie przepisów ustawy o emeryturach i rentach.

W niniejszej sprawie jedyną kwestią sporną było ustalenie, czy ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy i czy niezdolność ta powstała: przed ukończeniem 18-tego roku życia; w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25-tego roku życia; w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Natomiast pozostałe przesłanki związane z prawem do świadczenia nie stanowiły przedmiotu sporu między stronami. Opierając się na opiniach sporządzonych przez powołanych w sprawie biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii, Sąd zważył, że u ubezpieczonej stwierdzono nasilone zaburzenia emocjonalne. Choroba psychiczna odwołującej uniemożliwia jej prawidłowe funkcjonowanie. Sąd w tym zakresie oparł się w całości na wiadomościach wynikających

z treści opinii biegłych ww. specjalności, których opinie nie pozostawiły żadnych wątpliwości co do dokładnej oceny stanu zdrowia ubezpieczonej. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołująca z uwagi na aktualny stan zdrowia, wbrew twierdzeniom organu rentowego, spełnia przesłanki wynikającej z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej i ma prawo do pobierania przedmiotowego świadczenia.

Ustalenie terminu, od jakiego Sąd uznał za zasadne przyznać odwołującej prawo do renty socjalnej wynika z dyspozycji art. 15 ustawy o rencie socjalnej w związku z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, w myśl których świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania do nich prawa, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2. W związku z tym, że ubezpieczona miała przyznane prawo do świadczenia rentowego do maja 2016 r., zasadnym było przyznanie D. S. prawa do renty socjalnej od dnia 1 czerwca 2016 r.

Sąd odnosząc się do zarzutów organu rentowego zgłoszonych co do opinii biegłych sądowych, stwierdza, że były one nieuzasadnione. Charakter zarzutów zgłoszonych przez organ rentowy był ogólny i niedostateczny dla dalszego kontynuowania postępowania dowodowego w sprawie. Zdaniem Sądu organ rentowy przedstawił subiektywne i lakoniczne zarzuty skierowane co do wniosków wystosowanych przez biegłych. Sąd doszedł do przekonania, że organ rentowy nie wykazał dostatecznie, iż w świetle zgromadzonego materiału dowodowego możliwa jest inna ocena stanu zdrowia ubezpieczonej niż wynikająca z opinii biegłych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie:(...)

(...)